

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ



Матеріали

III Міжнародної науково-методичної конференції

6 травня 2022 р.



Харків – 2022

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі:

Н.В. Руда – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Л.М. Ямпольська – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

І.А. Скрязловська – кандидат філологічних наук, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

К.Є. Жукова – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

О.Ю. Озерська – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Н.С. Самойленко – викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 6 від 15.06.2022*

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Матеріали III Міжнародної науково-методичної конференції, 6 травня 2022 р. Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 299 с.

До збірника увійшли матеріали III Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики навчання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2022

Коба Софія. Китаєзнавчий компонент у підручниках для іноземних студентів на прикладі підручника 汉语教程.....	123
Кравчук Ксенія. Урахування вікових особливостей слухачів при навчанні лексики китайської мови.....	125
Куліш Марія. Особливості онлайн-освіти в умовах пандемії COVID-19.....	126
Лобанова Дарина. Розвиток ініціативного говоріння на уроках китайської мови.....	128
Озерська Оксана, Котова Анна. Основні принципи організації самостійної роботи студентів, що вивчають японську мову.....	130
Приходченко Дарина. Гендерні стереотипи в сучасних підручниках з турецької мови.....	132
Приходько Дар'я. Формування навичок діалогічного мовлення на курсах китайської мови.....	135
Руда Наталія, Климова Ангеліна. Особливості вивчення синтаксису складного речення у китайській мові.....	136
Трибушко Наталія. Формування граматичної компетентності на початковому етапі навчання китайської мови у вищій школі.....	138
Фатьянова Катерина. Принципи відбору матеріалів для домашнього читання при вивченні турецької мови.....	140
Федорченко Анна. Використання автентичного поетичного матеріалу на заняттях з китайської мови на початковому рівні вивчення мови.....	142
Чихаріна Карина. Особливості роботи з фонетичним аспектом китайської мови.....	143

КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО КРАЇН СХОДУ

Akdenizli Fuat. Türk Matbaacılığının Başlamasındaki Gecikmenin Nedenleri.....	146
Çeliksap Sefa. Fotoğraf Kamerası Arkasında Türk Kadınları.....	148
Karaduman Çetin Can. Birinci Dünya Savaşı Propaganda İllüstrasyonlarında Türk İmgesi.....	150
Kozak Selma. Kent ve Tasarım Özgürlüğü: Kamusal Enstalasyon.....	152
Metin Ayşe Simay. Bilim ve Sanatın Kesişimi: Maskeler.....	155
Metin Mehmet Sunay. Atatürk ve Matematik.....	157
Pirana Yeliz. Kosova'da Türk Olmak.....	159
Şişman Mustafa Semih. Yeniçeriler ve Tabur (Orta) Flamalarının İncelenmesi.....	161
Ümay Duygu. Türkgrafik Tasarım Tarihi'nde Art Deco Yansımaları.....	163
Yalnızcık Perincan. Günümüz Türk Resim Sanatından Kısa Bir Kesit.....	165
Ковтун Наталія. J-HOROR як складова японської культури.....	168
Корнеєва Людмила. Самогубство закоханих у японській культурній традиції.....	170
Кошеленко Олена. Філософсько-естетична концепція кінцугі як засіб конструктивної саморефлексії.....	172
Проша Ольга. Мистецтво іранського шрифту насталік у сучасному дизайні.....	174
Рябухіна Маргарита. Вплив Конфуція на культуру Китаю.....	175
Самойленко Наталя. Елемент традиційного етикету гун шоу (拱手礼) – від давніх часів до сучасності.....	176
Самойлова Сніжана. Особливості китайського етикету за столом.....	178

ІСТОРІЯ СХОДУ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Ахалмосулишвили Теимураз. „აღმოსავლეთის საკითხი
 “ – XIX საუკუნის მეორე ნახევრის ევროპის სახელმწიფოთა დიპლომატიურ და

2. Демина Н.А. Методика преподавания практического китайского языка. М.: Восточная литература, 2008. 88 с.
3. 国际汉语教学通用课程大纲：俄汉对照 / 国际汉办 / 孔子学院总部编。北京：外语教学与研究出版社，2009年。162页。
4. Сушко М. О. Зміст граматичної компетентності китайською мовою. Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Філологія, педагогіка, психологія. 2014. Вип. 29. С. 229-236.
5. 刘迅著。对外汉语教育学引论。北京：北京渔业大学出版社，2005年。422页。
6. Сушко М. О. Навчання граматики майбутніх учителів китайської мови (на матеріалі загального запитання). Іноземні мови. 2013. №3. С. 25–30.

ПРИНЦИПИ ВІДБОРУ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ДОМАШНЬОГО ЧИТАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ТУРЕЦЬКОЇ МОВИ

Фатьянова Катерина, студентка 3-го курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Науковий керівник: к.ф.н. Скразловська І.А.

Читання є важливим аспектом процесу навчання іноземної мови, який є постійним джерелом збагачення словникового запасу учнів, базою для розвитку навичок усного мовлення, а також засобом, який дозволяє ближче познайомитися з культурою та літературою країни, мова якої вивчається. І.М. Берман дає таке визначення: «Читання – це процес сприйняття та переробки графічно зафіксованого тексту, результатом якого є його розуміння» [2, с. 13]. Тобто читання, незважаючи на пасивний характер процесу, потребує від учня розумової активності.

Услід за І. Скрипнік під домашнім читанням ми розуміємо «обов'язкове для всіх студентів, додаткове по відношенню до основних учбових матеріалів, постійне читання з метою отримання змістовної інформації та розвитку певних мовленнєвих навичок» [3, с. 175]. Роль домашнього читання в навчанні іноземних мов, етапи, методи й прийоми навчання читанню висвітлено досить повно у працях вітчизняних і зарубіжних дослідників, але деякі питання потребують уточнення, зокрема питання критеріїв відбору матеріалів під час навчання іноземної мови.

Метою нашого дослідження є визначення принципів відбору матеріалів для домашнього читання на заняттях з турецької мови.

Дослідники називають різноманітні **цілі та завдання домашнього читання** при вивченні іноземних мов [1; 3; 4; 5], серед яких найбільш важливими є :

- розвиток навичок різних видів читання, формування психофізіологічних механізмів читання як діяльності;
- розвиток смислового сприйняття тексту та його розуміння;
- формування інтересу до читання, потреби в ньому;
- формування соціокультурної компетенції учнів – отримання учнями нової інформації пізнавального та лінгвокраїнознавчого характеру;
- розширення словникового запасу;
- розвиток комунікативних компетентностей на базі прочитаного матеріалу;
- розвиток навичок роботи із різними типами словників;
- розвиток навичок самостійної роботи з текстом.

Н. Станкевич важливим завданням домашнього читання вважає також формування художнього смаку [4, с. 159].

Викладач, згідно із поставленими цілями, має можливість вибирати для домашнього читання адаптовані (спрощенні, пристосовані для сприйняття малопідготовленим читачем) чи неадаптовані тексти із підручників та навчальних посібників, передбачених програмою, або самостійно підбирати й адаптувати тексти. Розглянемо **книги та навчальні посібники, які входять в програму навчання турецької мови в ХНПУ імені Г.С. Сковороди:**

Адаптована література:

- книги для домашнього читання, підготовлені фахівцями з Інституту імені Юнуса Емре, для рівнів А1, А2, В1, В2, С1, С2 із завданнями після текстів. Книги містять адаптовані оповідання турецьких авторів на побутову та історичну тематику, турецькі казки.

- книги для домашнього читання «Türkçe Okuyorum» (4 книги для різних рівнів) (укладач – Гакан Їлмаз, Анкара: видавництво «Dilmer Yayınları», 2008) із завданнями до тексту та аудіодоріжкою. Книги містять діалоги та невеликі тексти на побутову тематику з наголосом на певну граматичну конструкцію, а також тексти лінгвокраїнознавчого характеру про певні історичні та культурні місця Туреччини.

Неадаптована література:

- «Збірка оповідань для домашнього читання з турецької мови» (для студентів другого курсу) (укладач – І. Прушковська, Київ: Четверта хвиля, 2006). Збірка укладена з оригінальних оповідань середньої складності, ретельно підібраних з неадаптованих джерел. До текстів надані завдання для засвоєння лексики, розвитку комунікативних навичок, відпрацювання граматичного матеріалу.

- практикум з усного та писемного мовлення «Читаймо та розмовляймо турецькою» (укладач – С. Сорокін, Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2005). До посібника входять оповідання та уривки творів турецьких авторів, до яких даються завдання на розуміння тексту, відпрацювання лексичного і граматичного матеріалу, який трапляється в тексті. Автор ставить на меті розвиток навичок читання студентів та ознайомлення студентів з творами класичної та сучасної турецької літератури, до яких вони не завжди мають доступ.

На жаль, в Україні видано лічені книги й посібники для домашнього читання турецькою мовою, і часто викладач змушений самостійно шукати тексти для читання. Отже, проаналізувавши матеріали, що входять до програми навчання студентів турецького відділення ХНПУ імені Г.С. Сковороди, й спираючись на цілі та завдання домашнього читання, вказані нами вище, ми виділили чотири основні **принципи відбору матеріалу для домашнього читання при вивченні турецької мови:**

1) відповідність текстів для читання рівню навчання студентів. Текст має бути не надто складним і не надто простим, базуватися на вивченій лексиці та граматиці, але містити деякі нові елементи. Учень вчиться працювати зі словником, самостійно розуміти сенс прочитаного, знаходити потрібну інформацію, вирішувати певні навчальні завдання;

2) текст має мотивувати. Тематика текстів має бути цікава й близька до конкретної вікової групи учнів, відповідати їхнім інтересам, хобі. Це завдання вирішується шляхом застосування індивідуального підходу до кожного учня;

3) актуальність та пізнавальність текстів. Текст для домашнього читання повинен містити нову, корисну та актуальну інформацію про події у світі, досягнення науки і мистецтва, знайомити учнів з художньою літературою Туреччини, народною творчістю, реаліями, побутом, особливостями комунікації турецького народу;

4) різножанровість текстів. Проаналізовані нами посібники переважно містять тексти художнього стилю: оповідання, уривки з романів, анекдоти, байки. Однак на

просунутих рівнях навчання мови для домашнього читання слід використовувати не лише художні, але публіцистичні, наукові тексти.

Отже, підбиваючи підсумки, можна сказати, що правильний вибір матеріалів для домашнього читання є потужним мотивуючим чинником для вивчення турецької мови й знайомства з турецькою культурою. Самостійне читання посилює для учнів турецької літератури має стати невід'ємним, рівноцінним компонентом всього процесу навчання мови.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білан М., Білан Н. Домашнє читання на заняттях з іноземної мови. URL: <http://intkonf.org/bilan-mp-bilan-nm-domashne-chitannya-na-zanyattyah-z-inozemnoyi-movi/> (дата звернення: 23.02.2022).
2. Очерки методики обучению чтению на иностранных языках / под ред. Бермана И. Бухбиндера В. Київ: «Вища школа», 1977. 248 с.
3. Скрипник І. Домашнє читання у сучасній системі освіти. *Наукові записки кафедри педагогіки*, 2(28). 2015. С. 175-183.
4. Станкевич Н. Домашнє читання як дидактичний прийом у навчанні української мови як іноземної. *TeKa Polsko–Ukraińskich Związków Kulturowych. OL PAN*. 2012. С. 158-167.
5. Ткачук І. Уроки домашнього читання як засіб розвитку навички читання на уроках англійської мови: навчально-методичний посібник. Сарни. 2020. 23 с.

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНОГО ПОЕТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ НА ЗАНЯТТЯХ З КИТАЙСЬКОЇ МОВИ НА ПОЧАТКОВОМУ РІВНІ ВИВЧЕННЯ МОВИ

Федорченко Анна, студентка 3 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди
Науковий керівник: доц. Жукова К.Є.

Одним із найважливіших і найефективніших напрямів закладів освіти є цілеспрямоване культурне набуття учням знань із дисципліни. Саме використання автентичних матеріалів на заняттях з іноземної мови формується навичка спілкування китайською мовою.

Проблемою автентичних матеріалів та необхідністю їх використання в сучасних умовах вивчення іноземної мови, яке сприяє становленню комуні-кативно-пізнавальної мотивації та формуванню інтеркультурної компетенції. На сьогоднішній день виділяється кілька підходів до розкриття сутності автентичних матеріалів. Автентичний матеріал – це усні і письмові тексти, а також інші предмети культури, які є реальним продуктом носіїв мови, які не призначені для навчальних цілей, що не адаптовані для потреб учнів з урахуванням їх рівня володіння мовою [1, 25].

Серед автентичних матеріалів виділяють автентичні друковані (художні твори, газети, журнали, листівки, рекламні проспекти, об'яви тощо), аудіо- (радіопередачі, звернення, пісні) та відеоматеріали (художні фільми, документальні фільми, мультиплікаційні фільми, серіали, інтерактивні відео, телепередачі, ток-шоу, інтерв'ю, кліпи, рекламні блоки, трейлери до фільмів та інше) [2, 13]. Відповідно до думки К.С. Кричевської, у методиці існує наступна класифікація прагматичних (автентичних) матеріалів залежно від їх вживання у тій чи іншій галузі та сфері спілкування нашого життя: